

СИСТЕМА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ УКРАЇНИ (СПРОБА КОНЦЕПТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ)

В. ТРОФИМЕНКО

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри кримінального процесу

(Національний юридичний університет

України імені Ярослава Мудрого)

Характеристика системи кримінального провадження за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК України) являє собою сутність однієї з тих концептуальних наукових проблем, які в новітній процесуальній літературі викликають найбільш гострі дискусії та отримують неоднозначне вирішення. Сталі підходи до розуміння системи кримінального процесу, яка утворюється із сукупності окремих стадій, що послідовно змінюють одна одну, не повною мірою відповідають сучасним філософським уявленням стосовно системності і не відображають багатогранність кримінальної процесуальної діяльності.

Сказаним пояснюється необхідність звернення у межах статті до аналізу цього питання, яке має здійснюватися з урахуванням тих доктринальних напрацювань, що зроблені дослідниками теорії юридичного процесу, а також фахівцями у галузі процесуального права.

У теорії права досить давно обґрунтована доцільність виокремлення у будь-якому юридичному процесі такої структуроутворюючої ланки, як про-

цесуальне провадження. Це поняття використовується і в тексті кримінального процесуального закону, і в процесуальній літературі, але інтерпретується по-різному. Даючи визначення кримінального провадження у п. 10 ч. 1 ст. 3 КПК України, законодавець під ним розуміє досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку з вчиненням діяння, яке передбачене законом України про кримінальну відповідальність. Водночас з погляду теорії кримінального процесу таке визначення є дещо спірним, хоча б тому, що кримінальне провадження, якщо звернутися до його стадійної структури, не завершується на стадії судового провадження, а його завершальним етапом є виконання вироку чи ухвали суду. Відповідно зміст поняття «кримінальне процесуальне провадження» та визначення його ознак потребують уточнення, що актуалізується у зв'язку з тим, що кримінальне провадження у сенсі кримінального процесу є системоутворюючим поняттям, до якого входять окремі процесуальні провадження, що співвідносяться між собою у певному порядку, мають різну процесуальну

форму і характеризуються власними завданнями, для вирішення яких вони передбачені законодавцем.

У теорії юридичного процесу поняття процесуального провадження досліджено у працях Д. Бахраха, В. Беляєва, Н. Вопленка, В. Горшеньова, О. Лук'янової, М. Максютіна, А. Павлушиної, В. Протасова, В. Сорокіної та ін. У науці кримінального процесу кримінальне процесуальне провадження стало предметом наукового пошуку російських та українських вчених — В. Арсенєва, А. Боннер, В. Даєва, О. Іванової, В. Зеленецького, Л. Лобойка, А. Ленського, Н. Манової, Р. Рахунова, Т. Трубнікової, Д. Філіна, С. Циганенка, О. Шило, Н. Юркевича, Ю. Якимовича, М. Якуба та ін.

Як зазначав В. Горшеньов, для одних авторів процесуальне провадження — це діяльність уповноважених органів держави, що забезпечує реалізацію окремих правовідносин, яка об'єктивно вимагає процесуального регулювання і спрямована на досягнення юридичного результату шляхом застосування відповідної правової норми [1; 2, 13]. Для решти вчених процесуальне провадження є послідовно здійснюваною серією процесуальних дій, хоча ці автори [3; 4], як вважає В. Горшеньов, не виправдано ототожнюють сукупність таких дій зі стадіями процесу. На його думку, процесуальне провадження — це головний елемент юридичного процесу, що являє собою системне утворення, комплекс взаємозалежних і взаємообумовлених процесуальних дій, які: а) утворюють певну сукупність процесуальних правовідносин, що відрізняються предметною характеристикою і пов'язаністю з відповідними матеріальними правовідносинами; б) потребують встановлення, доведення, а також обґрунтування всіх обставин і фактичних даних розглянутої юридичної

справи; в) обумовлюють необхідність закріплення, офіційного оформлення отриманих процесуальних результатів у відповідних актах — документах [5, 90]. Таким чином, квінтесенцією цієї позиції є те, що процесуальне провадження об'єднує три органічно пов'язані компоненти: процесуальні правовідносини, які пов'язані з матеріальними; процесуальне доказування; процесуальні акти-документи. Такої ж позиції дотримуються й інші науковці [6, 8; 7, 38].

Цілком поділяючи зазначені позиції науковців, вважаємо за необхідне звернути увагу на те, що процесуальні правовідносини, які утворюють зміст окремого процесуального провадження, не завжди пов'язані з матеріальними правовідносинами, а можуть бути похідними від інших процесуальних відносин, маючи при цьому власну предметну характеристику, що й зумовлює необхідність специфіки правового регулювання. Так, зокрема, провадження у слідчого судді щодо надання ним дозволу на проведення слідчих (розшукових) або негласних слідчих (розшукових) дій здійснюється у зв'язку з процесуальними відносинами, які пов'язані з основним кримінальним провадженням по розслідуванню кримінального правопорушення. Такі процесуальні правовідносини спрямовані на забезпечення належної процедури досудового розслідування, а їх специфіка обумовлює необхідність здійснення окремого процесуального провадження.

Аналіз і синтез наукових підходів до визначення сутнісних ознак кримінального процесуального провадження, які наявні у загальнотеоретичній та кримінальній процесуальній літературі, дозволяє констатувати, що до таких, які відображають юридичну сутність цього поняття і дають змогу відмежувати його від інших споріднених понять, зокрема, стадій кримінального

процесу, слід віднести: 1) комплексний відносно автономний характер провадження являє собою сукупність взаємопов'язаних процесуальних дій, спрямованих на вирішення конкретного завдання; 2) особливий предмет провадження (такі дії здійснюються з приводу процесуальних правовідносин, що відрізняються предметною характеристикою); 3) специфіку способів здійснення процесуальної діяльності у межах провадження, що обумовлюється специфікою процесуальних відносин і процесуальних дій; 4) наявність процесуальних актів, які притаманні конкретному провадженню, забезпечують вирішення його завдань, і у яких формалізуються отримані процесуальні результати; 5) багатосуб'єктність провадження полягає у тому, що, на відміну від інших структурних компонентів системи кримінального процесу, зокрема, його стадій, кримінальний процес у межах окремого провадження завжди здійснюється не одним повноважним суб'єктом, а декількома, які діють у публічних інтересах з метою вирішення завдань кримінального провадження; 6) полістадійність провадження (кожне процесуальне провадження має дві або більше стадій). Якщо сукупність процесуальних дій утворює зміст лише однієї стадії, вона не може характеризуватися як процесуальне провадження, адже за своїм обсягом останнє є значно ширшим поняттям, яке не можна змішувати із поняттям стадії.

Сказане дозволяє сформулювати авторську дефініцію кримінального процесуального провадження як цілісної відносно автономної полістадійної частини кримінального процесу, що об'єднує комплекс взаємопов'язаних і взаємообумовлених процесуальних дій, які, будучи спрямованими на вирішення загальних завдань кримінального провадження через досягнення

конкретного правового результату, здійснюються уповноваженими суб'єктами з приводу процесуальних відносин (можуть бути як пов'язані, так і не пов'язані з матеріально-правовими відносинами), що відрізняються предметною характеристикою, в особливому процесуальному порядку, результати яких формалізуються у відповідних процесуальних рішеннях.

З'ясування сутнісних ознак процесуального провадження та його дефініції дозволяє перейти до дослідження питання щодо системи кримінального процесу. Традиційно в науковій літературі вона визначається як сукупність стадій, що послідовно змінюють одна одну. Така ж позиція викладена і в навчальній літературі [8, 27]. Втім, ця точка зору, хоча і нині домінує, однак не є єдиною. Більш того, уявлення про систему кримінального процесу як сукупність його стадій не дозволяє охопити все різноманіття кримінальної процесуальної діяльності. Тому необхідно звернутися до іншої наукової позиції стосовно цього питання.

У сучасній науковій літературі системі кримінального процесу як сукупності окремих проваджень свого часу досить вдало визначив В. Зеленецький. Науковець зазначив, що системний характер кримінального процесу зумовлено його статичною та функціональною цілісністю, взаємозв'язком і взаємообумовленістю всіх його елементів, єдність, специфіка і закономірність зв'язку яких утворюють систему кримінального процесу. Загальну структуру останнього він визначив як сукупність трьох відносно самостійних видів процесів – дослідчого, полістадійного, який утворювався дев'ятьма стадіями, та сумарного (скороченого). При цьому автор запропонував шестирівневу структуру, яка складається із трьох вказаних процесів, стадій, етапів, процесуальних дій, елемен-

тарних процесуальних актів, «квантів» процесуальних дій [9, 100–107]. Звернувшись до цього питання значно пізніше, Л. Лобойко слушно розглянув його у контексті дії засади диспозитивності, в результаті чого дійшов обґрунтованого висновку про те, що перегляд судових рішень в апеляційному, касаційному та виключному порядку не може розглядатися як стадії кримінального процесу, а є самостійними провадженнями. Як аргументи на користь цієї позиції автор вказав:

- ці провадження ініціюються винятково за волевиявленням певної особи, тобто на підставі диспозитивної вимоги на відміну від стадій, які здійснюються в результаті дії публічності як засади кримінального процесу;

- на відміну від стадій, під час цих проваджень не здійснюється «рух» справи, адже предметом діяльності суду є лише дослідження тих обставин, які вказані у скарзі;

- у полістадійному процесі кожна стадія закінчується прийняттям рішення, яким вона трансформується в іншу стадію, а в апеляційному, касаційному та виключному провадженнях рішення, які б трансформували одну стадію в іншу, не приймаються [10, 151–153].

Вбачається, що вказані наукові позиції найбільш точно відображають структуру кримінального процесу і дозволяють уявити її як систему, що має декілька рівнів — горизонтальний і вертикальний. Найбільшими за обсягом структурними утвореннями кримінального процесу є процесуальні провадження, які, як зазначалося вище, включають дві або більше стадій, що, в свою чергу, можуть мати окремі етапи. Кожен з етапів складається із певних процесуальних дій (слідчих, інших процесуальних), які, як зазначив В. Зеленецький у названій вище праці, також мають свою струк-

туру, тобто складаються із взаємопов'язаних дій, в основі яких лежать елементарні дії («кванти» процесуальної дії, наприклад, виготовлення повістки, спрямування її одержувачу тощо).

У цьому контексті необхідно чітко розмежувати процесуальні провадження і стадії, що надасть змогу адекватно визначити систему кримінального процесу. За своїм змістом та обсягом провадження і стадія є складними та поліструктурними, що свідчить про наявність у них спільних рис. Водночас звернення до аналізу їх сутнісних ознак дозволяє дійти висновку про можливість і необхідність розмежування цих понять.

Характеризуючи стадію порушення кримінальної справи, відомі вчені Н. Жогін і Ф. Фаткуллін виокремлювали такі ознаки стадії: 1) цей етап процесу є неминучою частиною, якщо тільки інше не передбачено в законі; 2) самостійним, але підпорядкованим загальній меті процесуальним завданням, невиконання якого перешкоджає подальшому розвитку процесу; 3) специфічними процесуальними діями і відповідними правовими відносинами; 4) особливим положенням суб'єктів, які ведуть процес на певному етапі провадження у справі; 5) процесуальною формою та умовами провадження у справі; 6) підсумковим процесуальним актом, у якому суб'єкти, що ведуть процес, викладають своє рішення і вказують на подальший хід справи [11, 39]. Необхідно зазначити, що незважаючи на наявність чисельних визначень стадії кримінального процесу як у навчальній, так і науковій літературі, ми звернулися до позиції цих науковців у зв'язку з тим, що на відміну від багатьох наявних точок зору саме вони зазначили таку сутнісну ознаку стадії, як те, що цей етап є неминучою частиною процесу, якщо інше не передбачено в законі. Всі інші

ознаки в тій чи іншій послідовності та сукупності дослідники цієї проблематики називають, проте в аспекті нашої праці найважливіше значення має саме ця ознака, що дозволяє виявити функціонально-часовий зв'язок стадій процесу та їх логічну послідовність.

Порівняння вказаних ознак процесуального провадження і стадії кримінального процесу дає змогу зробити висновок, що такі з них, як наявність предметної специфіки правових відносин, особливостей порядку та способів здійснення процесуальних дій, підсумкового процесуального акта при таманні обом вказаним структурним компонентам кримінального провадження. Утім, на відміну від стадії, процесуальне провадження характеризується певним ступенем автономності в системі кримінального процесу, що полягає у відсутності його імперативного зв'язку з іншими процесуальними провадженнями. Також за своїм обсягом та структурою процесуальне провадження є більш широким поняттям, оскільки до його структури входять всі вказані вище елементи системи кримінального процесу — стадії, етапи стадій, процесуальні дії та елементарні процесуальні акти.

Екстраполюючи цей підхід до аналізу КПК України в аспекті з'ясування системи кримінального провадження, можна дійти висновку, що її утворюють процесуальні провадження, структуру яких утворюють певні стадії. КПК України використовує поняття «кримінальне провадження», яке, як зазначалося вище, відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 3 означає досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку з вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність. Судове провадження, на підставі змісту КПК України, включає судове провадження у першій інстанції та судове

провадження з перегляду судових рішень. У зв'язку з цим виникає питання стосовно критеріїв, за якими законодавець визначив систему кримінального провадження, а також можливості виокремлення досудового провадження та інших самостійних проваджень, які в законі не визначені законодавцем як провадження.

Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 3 КПК України досудове розслідування є стадією кримінального провадження, що починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі — ЄРДР) і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності. Таким чином, законодавець чітко окреслив часові межі цієї стадії — від моменту внесення відомостей до ЄРДР до ухвалення підсумкового для цієї стадії процесуального рішення. Утім, внесенню відомостей до ЄРДР передують й інші процесуальні дії. Зважаючи на системне тлумачення норм КПК України, до внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР слідчим, прокурором може бути проведено огляд місця події (ст. 214 КПК України), законне затримання особи і затримання уповноваженою службовою особою при вчиненні або замаху на вчинення кримінального правопорушення, а також безпосередньо після його вчинення (статті 207 і 208 КПК України) тощо. Отже, як впливає зі сказаного, до внесення відомостей до ЄРДР, з моменту чого починається досудове розслідування як стадія кримінального провадження, у зв'язку із вчиненням кримінального правопорушення чи запобіганням його вчиненню

можуть здійснюватися певні процесуальні дії, які структурно входять до системи кримінального провадження й утворюють зміст окремої його стадії, що передує досудовому розслідуванню. Щодо цього слушною є думка Д. Філіна, який цей етап кримінального провадження розглядає як стадію отримання інформації про кримінальне правопорушення і вирішення питання про її реєстрацію в ЄРДР [12]. Діяльність слідчого і прокурора на цьому етапі є кримінальною процесуальною, оскільки вона врегульована нормами КПК України.

У науці кримінального процесу висловлено думку про необхідність виокремлення структурної частини кримінального процесу — досудового провадження, до якого мають бути віднесені вказані стадії отримання інформації про кримінальне правопорушення і досудове розслідування, а також провадження у слідчого судді, що складається із двох процедур: процедури, що забезпечує законність правообмеження, і судового контролю [13, 332].

На нашу думку, отримання інформації про кримінальне правопорушення та досудове розслідування не можуть розглядатись як складові окремого досудового провадження, оскільки за умови постановлення наприкінці досудового розслідування вказаних у законі процесуальних рішень, неминухо, в силу публічності як загальної засади кримінального провадження, настає наступний етап кримінального судочинства — підготовче провадження, яке у сукупності з судовим розглядом є стадіями полістадійного провадження, що, крім іншого, включає також і виконання судових рішень. Таким чином, досудове провадження не може розглядатись як відносно автономна компонента кримінального процесу, оскільки логічна послідовність правозастосовного процесу на

цьому не завершується, а, навпаки, природно передбачає його продовження, яке пов'язане із забезпеченням фундаментального права кожного на справедливий суд. Зважаючи на це, вбачається цілком правильною позиція українського законодавця, який у КПК України не виокремив досудового провадження. На нашу думку, виокремлення досудового провадження має рацію не у зв'язку з характеристикою системи кримінального процесу, а з метою з'ясування його сутнісних особливостей, що стосуються його нормативної моделі, правового статусу суб'єктів на етапі кримінального провадження, процесуальних рішень та способів доказування тощо.

Підсумовуючи сказане, вважаємо за необхідне зазначити, що первісним системним утворенням у структурі кримінального процесу є поліструктурне провадження, що включає п'ять стадій — отримання інформації про кримінальне правопорушення, досудове розслідування, підготовче провадження, судовий розгляд і виконання судових рішень. Всі вказані стадії цього провадження перебувають між собою у функціонально-часовому зв'язку і спрямовані на вирішення завдань кримінального провадження, які закріплено у ст. 2 КПК України.

Крім зазначеного провадження, предметом якого є дослідження всіх обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, до системи кримінального процесу входять також окремі провадження з перегляду судових рішень — апеляційне та касаційне провадження, провадження за нововиявленими обставинами та провадження у Верховному Суді України. Оскільки всі вони пов'язані з переглядом судових рішень, законодавець логічно об'єднав їх в одному розділі КПК України. Утім, таке об'єднання, на нашу думку, необхідно роз-

глядати як засіб законодавчої техніки, що відображає логіко-структурну побудову змісту закону. Кожне із вказаних проваджень є відносно самостійним (автономним) структурним утворенням кримінального процесу, що за своїми сутнісними ознаками цілком відповідає поняттю процесуального провадження.

В основі зазначених процесуальних проваджень лежать правові відносини, які пов'язані із вчиненням кримінального правопорушення, у зв'язку з чим їх слід розглядати як спосіб реалізації норми кримінального права. Вони мають єдину мету доказування — встановлення обставин, які відповідно до ст. 91 КПК України підлягають доказуванню у кримінальному провадженні. Також саме у межах цих проваджень вирішуються основні питання кримінального провадження. Тому з метою подальшої наукової класифіка-

ції процесуальних проваджень та на підставі сказаного, пропонуємо іменувати сукупність зазначених проваджень як основне, а вказані провадження — основними. За процедурою таке провадження може бути звичайним, спрощеним та ускладненим.

Водночас необхідно зазначити, що характеристика системи кримінального процесу наявністю в ньому основних проваджень не вичерпується. До неї також включаються окремі провадження, в основі яких правові відносини, що мають іншу спрямованість і безпосередньо не пов'язані з тими, які виникають у зв'язку із вчиненням кримінального правопорушення. Характеристика сутності цих проваджень становить зміст предмета окремих наукових досліджень, які, з урахуванням складності цієї проблематики, є вкрай актуальними.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. Лукасян Р. Е. Соотношение материального и процессуального права — важная проблема юридической науки на современном этапе // Вопросы развития и защиты прав граждан : межвузовский тематический сб. — Калинин, 1977. — С. 5—14.
2. Халфина Р. О. Общее учение о правоотношении. — М., 1974.
3. Божьев В. П. Уголовно-процессуальные правоотношения. — М., 1975. — 176 с.
4. Шергин А. П. Административная юрисдикция. — М., 1979. — 144 с.
5. Теория юридического процесса : моногр. / В. М. Горшенев, В. Г. Крупин, Ю. И. Мельников, И. М. Погребной и др. ; под общ. ред. В. М. Горшенева. — Харьков, 1985.
6. Беляев В. П., Сорочкина В. В. Процессуальная форма юридической деятельности: вопросы теории и практики. — М., 2011.
7. Максютин М. В. Теория юрисдикционного процесса. — М., 2008. — Кн. 2.
8. Кримінальний процес : підруч. / за заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, П. Д. Письменного. — К., 2013.
9. Зеленецкий В. С. Структура советского уголовного процесса // Проблемы правоустройства. — Киев, 1981. — Вып. 2. — С. 100—107.
10. Лобойко Л. М. Принцип диспозитивності в кримінальному процесі України : моногр. — Д., 2004.
11. Жогин Н. В., Фаткуллин Ф. Н. Возбуждение уголовного дела. — М., 1961.
12. Фалин Д. В. Уголовный процесс Украины: система и структура права, законодательства, деятельности [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.iuaj.net/node/1464>.
13. Кримінальний процес : підруч. — Х., 2013.

REFERENCES

1. Gukasyan R. E. Sootnoshenie materialnogo i protsessualnogo prava — vazhnaya problema yuridicheskoy nauki na sovremennom etape [Relation Between Material and Procedural Law is an Important Current Issue of Legal Science], *Voprosy razvitiya i zashchity prav grazhdan*, Kalinin, 1977, pp. 5—14.
2. Khalfina R. O. Obshchee uchenie o pravootnoshenii [General Doctrine of Legal Relations], Moscow, 1974.
3. Bozhev V. P. Ugolovno-protsessualnye pravootnosheniya [Criminal Procedure Legal Relations], Moscow, 1975, 176 p.
4. Shergin A. P. Administrativnaya yurisdiksiya [Administrative Jurisdiction], Moscow, 1979, 144 p.
5. Teoriya yuridicheskogo protsessa [Theory of Legal Procedure], Kharkov, 1985.

6. Belyaev V. P., Sorokina V. V. *Protsessualnaya forma yuridicheskoy deyatelnosti: voprosy teorii i praktiki* [Procedural Form of Legal Activities: Theory and Practice], Moscow, 2011.
7. Maksyutin M. V. *Teoriya yurisdiktsionnogo protsesssa* [Theory of Jurisdictional Procedure], Moscow, 2008, Book 2.
8. *Kriminalniy protses* [Criminal Procedure], Kyiv, 2013.
9. Zelenetskiy V. S. *Struktura sovetskogo ugolovnogo protsesssa* [Structure of the Soviet Criminal Procedure], *Problemy pravovedeniya*, Kyiv, 1981, vol. 2, pp. 100–107.
10. Loboiko L. M. *Pryntsyp dyspozytyvnosti v kryminalnomu protsesi Ukrainy* [Facultative Principle in Criminal Procedure of Ukraine], Dnipropetrovsk, 2004.
11. Zhogin N. V., Fatkullin F. N. *Vozbuzhdenie ugolovnoho dela* [Institution of Prosecution], Moscow, 1961.
12. Filin D. V. *Ugolovnyy protsess Ukrainy: sistema i struktura prava, zakonodatelstva, deyatelnosti* [Criminal Procedure of Ukraine: System and Structure of Law, Legislation, and Activities]. Available at: <http://www.iuaj.net/node/1464>.
13. *Kryminalnyi protses* [Criminal Procedure], Kharkiv, 2013.

Трофименко В. М. Система кримінального процесу України (спроба концептуального аналізу)

Анотація. У статті аналізуються теоретичні підходи до розуміння системи кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України. На підставі дослідження наукових позицій теоретиків права виділені компоненти, що утворюють склад процесуального провадження та стадії складових системи кримінального процесу. Визначається авторська дефініція «кримінального процесуального провадження». Робиться висновок, що систему кримінального провадження становлять процесуальні провадження, структуру яких утворюють певні стадії. Зазначається, що первісним системним утворенням у структурі кримінального процесу є поліструктурне провадження, що включає п'ять стадій — отримання інформації про кримінальне правопорушення, досудове розслідування, підготовче провадження, судовий розгляд і виконання судових рішень. Аналіз сутнісних ознак кримінального процесуального провадження дозволив відмежувати його від інших споріднених понять, зокрема, стадій кримінального процесу.

Ключові слова: процесуальне провадження, стадія, судочинство, кримінальне провадження, система кримінального процесу.

Трофименко В. М. Система уголовного процесса Украины (попытка концептуального анализа)

Аннотация. В статье анализируются теоретические подходы к пониманию системы уголовного процесса по новому Уголовному процессуальному кодексу Украины. На основании исследования научных позиций теоретиков права выделены компоненты, образующие состав процессуального производства и стадии составляющих системы уголовного процесса. Определяется авторская дефиниция «криминального процессуального производства». Делается вывод, что систему уголовного производства составляют процессуальные производства, структуру которых образуют определенные стадии. Отмечается, что первоначальным системным образованием в структуре уголовного процесса является полиструктурное производство, включающие пять стадий — получение информации об уголовном правонарушении, досудебное расследование, подготовительное производство, судебное разбирательство и исполнение судебных решений. Анализ существенных признаков уголовного процессуального производства позволил отграничить его от других родственных понятий, в частности, стадий уголовного процесса.

Ключевые слова: процессуальное производство, стадия, судопроизводство, уголовное производство, система уголовного процесса.

Trofymenko V. The System of Criminal Procedure in Ukraine (an Attempt of Conceptual Analysis)

Annotation. The theoretical approaches to understand the system of criminal procedure according to the new Code of Criminal Procedure of Ukraine is analyzed in the article. Given the research of scientific theoretical views specific components of structure of the procedure and stages as parts of the system of criminal procedure are identified. The author defines the concept of «criminal procedure». The author concludes that the system of criminal procedure consists of judicial proceedings with specific stages. The polystructural proceedings is noted to be the initial element in the system of the structure of criminal procedure. The former includes five stages: collecting information about a criminal offence, pre-trial investigation, pre-trial, trial and execution of judicial decisions. The analysis of the essential features of criminal proceedings allows to separate it from other similar concepts, stages of criminal procedure in particular.

Key words: judicial proceedings, stage, judicial procedure, criminal proceedings, system of criminal procedure.